

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

D E C I Z I E

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către avocatul Ion Stoian în numele inculpaților Vasile Grosu și Daria Lupu, avocatul Victor Constantinov în numele inculpatului Vasile Grosu și ultimul, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 mai 2019, în cauza penală, în privința lui

*Grosu Vasile XXXXX, născut la XXXX,
originar și domiciliat în XXXX;*

*Lupu Daria XXXXX, născută la XXXXX,
originară din XXXXX, domiciliată în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 21.07.2015 până la 10.01.2019;

Instanța de apel de la 19.02.2019 până la 14.05.2019;

Instanța de recurs de la 15.07.2019 până la 04.12.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 10 ianuarie 2019, Vasile Grosu și Daria Lupu, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și în conformitate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 prin care a fost declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” din dispoziția art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost încetat procesul penal în această parte.

Vasile Grosu și Daria Lupu, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal și în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, a fost încetat procesul penal.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către partea civilă Simion Camerzan prin care s-a dispus încasarea de la Vasile Grosu suma de 3 000 lei și de la Daria Lupu 3 000 lei în folosul părții civile cu titlu de prejudiciu moral cauzat și în mod solidar de la ambii condamnați cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 500 lei. În rest acțiunea civilă înaintată de Simion Camerzan a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Vasile Grosu activând în calitate de primar al s. Filipeni, r-nul Leova, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, conform prevederilor art.29 lit.t) al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006, având obligația de a constata încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, să ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, să sesizeze organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului, în încălcarea al.(6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede „Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat”, a prevederilor p. 1.9 al Instrucțiuni - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd „Răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora”, acționând coordonat și de comun acord cu secretarul consiliului sătesc Filipeni r-nul Leova Daria Lupu, care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate față de consăteni și a o ajuta pe consăteana sa Vasilisa Hîrjeu, la data de 18.06.2012 aflându-se în s. Filipeni, r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Vasilisa Hîrjeu are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2016 precum că cet. Vasilisa Hîrjeu este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteiacet. Aculina Camerzan decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. Filipeni, r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial, fapt ce i-a permis cet. Vasilisa Hîrjeu să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru a-și deschide succesiunea, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în rândul populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet. Simion Camerzan, care fiind unul din moștenitori ai cet. A. Camerzan a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate pe art. 332 alin. (1) Cod penal - *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale.*

Tot el, activând în calitate de primar al s. Filipeni, r-nul Leova, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, în calitate sa de autoritate publică locală executivă, conform prevederilor art.29 lit.t) al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006, având obligația de a constata încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, să ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, să sesizeze organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului, în încălcarea al.(6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede „Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat”, a prevederilor p. 1.9 al Instrucțiuni - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd „Răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora”, acționând coordonat și de comun acord cu secretarul consiliului sătesc Filipeni, r-nul Leova Daria Lupu, care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate față de consăteni și a o ajuta pe consăteana sa Vasilisa Hîrjeu, la aflându-se în s. Filipeni, r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Vasilisa Hîrjeu are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012 precum că cet. Vasilisa Hîrjeu este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia, cet. Aculina Camerzan decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. Filipeni, r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial și ulterior l-au eliberat cet. Vasilisa Hîrjeu fapt ce i-a permis ultimei să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru a-și deschide succesiunea, cauzând prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând astfel imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în rândul populației, cauzând în așa mod daune considerabile și

intereselor cet. Simion Camerzan, care fiind unul din moștenitori ai cet. A. Camerzan a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate pe art. 327 alin. (1) Cod penal - *abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.*

Daria Lupu activând în calitate de secretar al Consiliului sătesc s. Filipeni, r-nul Leova, astfel, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, căreia conform art.39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006 îi sunt atribuite drepturi și obligații de autoritate publică locală, în încălcarea prevederilor alin. (6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede „Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat”, drepturilor și obligațiilor sale acordate prin lit. e) j) k) m) alin. (1) art. 39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006, și anume, de a asigura efectuarea lucrărilor de secretariat; să elibereze extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă; să organizeze, coordoneze, și să poarte răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și să exercite, după caz, atribuțiile respective; să păstreze și să aplice, după caz, sigiliu, a prevederilor p. 1.9, și p.5.3.3. al Instrucțiunii - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd „răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora. Până la transmiterea documentului pregătit spre semnare executantul trebuie să verifice conținutul lui, corectitudinea perfectării, prezența vizelor și a anexelor. Documentul este prezentat spre semnare însoțit de materialele în baza cărora a fost elaborat”, acționând coordonat și de comun acord cu primarul s. Filipeni, r-nul Leova Vasile Grosu care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate și a o ajuta pe locuitoarea satului menționat Vasilisa Hîrjeu, la data de 18.06.2012 aflându-se în s. Filipeni, r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Vasilisa Hîrjeu are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012

precum că cet. Vasilisa Hîrjeu este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia, cet. Aculina Camerzan decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. Filipeni, r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial, fapt ce i-a permis cet. V. Hîrjeu să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru a-și deschide succesiunea, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând astfel imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în ochii populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet. Simion Comerzan, care fiind unul din moștenitorii a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate în baza art. 332 alin. (1) Cod penal - *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale.*

Tot ea, activând în calitate de secretar al Consiliului sătesc s. Filipeni, r-nul Leova, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, căreia conform art.39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006 îi sunt atribuite drepturi și obligații de autoritate publică locală, în încălcarea prevederilor alin. (6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede „Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat”, drepturilor și obligațiilor sale acordate prin lit. e) j) k) m) alin. (1) art. 39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006, și anume, de a asigura efectuarea lucrărilor de secretariat; să elibereze extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă; să organizeze, coordoneze, și să poarte răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și să exercite, după caz, atribuțiile respective; să păstreze și să aplice, după caz, sigiliu, a prevederilor p. 1.9, și p.5.3.3. al Instrucțiuni - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd „răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora. Până la transmiterea documentului pregătit spre semnare executantul trebuie să verifice conținutul lui, corectitudinea perfectării, prezența vizelor și a anexelor. Documentul este prezentat spre semnare însoțit de materialele

în baza cărora a fost elaborat”, acționând coordonat și de comun acord cu primarul s. Filipeni, r-nul Leova Vasile Grosu care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate față de consăteni și a o ajuta pe consăteana sa Vasilisa Hîrjeu, la 18.06.2012 aflându-se în s. Filipeni, r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Vasilisa Hîrjeu are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012 precum că cet. Vasilisa Hîrjeu este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia, cet. Aculina Camerzan decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. Filipeni, r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial și ulterior l-au eliberat cet. Vasilisa Hîrjeu, fapt ce i-a permis ultimei să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru a-și deschide succesiunea, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând astfel imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în rândul populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet. Camerzan Simion, care fiind unul din moștenitori, a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate în baza art. 327 alin. (1) Cod penal - abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel la 01 februarie 2019 de către avocatul Ion Stoian în numele inculpaților Daria Lupu, Vasile Grosu și de către inculpatul Vasile Grosu prin care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpații să fie achitați de sub învinuire înaintată din motivul lipsei componenței de infracțiune.

În motivarea celor solicitate au menționat că, prima instanță a efectuat un control a legalității efectuării acțiunilor de urmărire penală și nu examinarea probelor ce dovedesc vinovăția sau obligativitatea „sub toate aspectele” a nevinovăției inculpaților.

De asemenea, au indicat că, instanța eronat a admis acțiunea civilă a părții vătămate Semion Camerzan, fără a ține cont de faptul că acesta trebuia să acționeze în termenul și modul prevăzut de dreptul la succesiune și nu putea fi prejudiciat de inculpați nicidecum.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 mai 2019, a fost respins ca fiind declarat peste termen apelul declarat de către avocatul Ion Stoian în numele inculpaților Daria Lupu, Vasile Grosu și de către inculpatul Vasile Grosu, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis, sentința în cauză a fost atacată cu apel de către apărătorul inculpaților, avocatul Stoian Ion și inculpatul Grosu Vasile la data de 01.02.2019 (vol. II, f.d.232-236), iar potrivit procesului-verbal ale ședinței de judecată din 10 ianuarie 2019, inculpatul Vasile Grosu a fost prezent, ședința în care a avut loc deliberarea și pronunțarea sentinței pe cauză respectivă (vol.II, f.d.215). Ulterior la solicitare, prin poșta electronică la 23 ianuarie 2019, a recepționat sentința (Vol.II, f.d.237-238).

Astfel, instanța de apel a conchis că inculpatul Vasile Grosu și apărătorul inculpaților, cunoșteau cu certitudine despre soluția adoptată de către instanța de judecată cu privire la faptele incriminate, or, după pronunțarea sentinței din 10 ianuarie 2019, prin intermediul Judecătoriei Cimișlia, sediul central, la 01 februarie 2019, avocatul Ion Stoian în numele inculpaților, precum și inculpatul Vasile Grosu au înaintat cerere de apel, după 15 zile, în interiorul căruia apărătorul și inculpatul urmau să declare apel împotriva sentinței instanței de fond. Prin urmare, instanța de apel a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelanți la 28 ianuarie 2019, ținând cont și de zilele de odihnă, astfel încât declarând apel la 01 februarie 2019, avocatul Ion Stoian în numele inculpaților Vasile Grosu și Daria Lupu, precum și de inculpatul Vasile Grosu au omis termenul legal, fără a solicita repunerea în termen.

În corespundere cu prevederile alin. (1) art. 403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Repunerea în termen se operează doar având prezente două condiții cumulative: întârzierea a fost determinată de motive întemeiate: calamitate naturală, accident, boală ș.a., pe care apreciindu-le, instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului. Admiterea repunerii în termen produce efectul apelului declarat în termen. În caz contrar, apelul va fi respins.

Instanța de apel a menționat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta

urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

Astfel, instanța de apel a conchis că, nu poate fi repus în termen recursul declarat în cauza dată, luând în considerație faptul că nu au fost elucidate motivele întemeiate prevăzute la art. 403 Cod de procedură penală și deoarece, atât în cererea de apel, cât și în cadrul ședinței de judecată, apelanții nu au solicitat repunerea în termen, or, în cererea de apel lipsesc careva motive întemeiate în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința apelantului.

În hotărârea Curții Europene în cauza Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Curtea reiterează că „(...) recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanței, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea recursului”.

Subsidiar, instanța de apel a reiterat că prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care *inter alia* prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII*).

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ion Stoian în numele inculpaților Vasile Grosu și Daria Lupu în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceiași instanță într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs apărătorul susține că, decizia este ilegală și nefondată, or, la 10 ianuarie 2019 a fost pronunțată sentința, însă nu a fost înmănată părților.

Astfel, la 23 ianuarie 2019, inculpatul Vasile Grosu a primit prin poșta electronică decizia motivată, astfel apelul a fost declarat în termen.

Mai mult, apărătorul menționează că, instanța de apel urma să țină cont de faptul că la pronunțarea deciziei apărătorul a lipsit.

5.1. Împotriva deciziei declară recurs ordinar avocatul Victor Constantinov în numele inculpatului Vasile Grosu care indică temei de casare a deciziei pct. 6 al alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță într-un alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, avocatul indică că instanța de apel eronat nu a ținut cont de faptul că termenul pentru declarare a apelului curge din momentul când partea a făcut cunoștință cu partea descriptivă a deciziei, iar inculpatul a făcut cunoștință cu decizia motivată abia la 23 ianuarie 2019, astfel declararea apelului la 01 februarie 2019 este în termenul de 15 zile.

6. Verificând argumentele invocate în recursurile ordinare în raport cu actele cauzei și ținând cont de opinia procurorului care solicită declararea inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal consideră că, acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Din conținutul recursurilor ordinare declarate de către apărători se evidențiază dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că, instanța greșit a respins apelul declarat, ca fiind depus peste termen.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele cauzei rezultă că, la pronunțarea sentinței 10 ianuarie 2019 inculpatul Vasile Grosu a fost prezent în ședința instanței de judecată acest fapt fiind confirmat din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d.2015, vol. II). Astfel, inculpatului Vasile Grosu i-a fost explicat căile și termenul de atac.

De asemenea, Colegiul penal remarcă că la ședința instanței de fond din 18 decembrie 2018 la care au fost prezenți inculpații cât și apărătorul Ion Stoian, instanța de fond a dispus că deliberarea și pronunțarea sentinței va avea loc la 27 decembrie 2018, ora 09:00, cu mențiunea că, părțile prezente la ședință nu se citează suplimentar despre data, ora și locul examinării cauzei, deoarece de înștiințează în ședința de judecată din 18 decembrie 2018 contra semnătură (procesul-verbal al ședinței de judecată din 18.12.2019, f.d. 198, vol. II).

Astfel, la 27 decembrie 2018, instanța de fond a emis o încheiere prin care a dispus amânarea pronunțării sentinței pentru data de 10 ianuarie 2019, cu participarea în ședința de judecată a avocatului Ion Stoian (f.d. 213, vol. II).

Însă, la data de 10 ianuarie 2019 din motive neîntemeiate avocatul nu s-a prezentat pentru a lua cunoștință cu sentința, or, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 10 ianuarie 2019, s-a prezentat doar inculpatul Vasile Grosu.

Apelul depus de apărătorul Ion Stoian în numele inculpaților semnat și de către inculpatul Vasile Grosu a fost înregistrat la 01 februarie 2019, fapt ce se confirmă prin ștampila umedă a Judecătoriei Cimișlia, sediul central (f.d. 232, vol. II).

Prin urmare, depunerea apelului de către apărătorul inculpaților s-a efectuat cu omiterea termenului legal, ori potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile din data primirii copiei sentinței pentru inculpat.

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală rezultă că recurenții nu pot declara recurs ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Cimișlia din 10 ianuarie 2019, din motiv că în speță nu a fost utilizată calea ordinară de atac – apelul.

Astfel, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei. Așadar, sentința a rămas definitivă la 28 ianuarie 2019.

De asemenea, Colegiul penal reamintește că, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

În acest sens, Colegiul penal remarcă că părțile implicate în proces trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanței, fapt însă ignorat atât de inculpați cât și avocatul acestora, ce a generat omiterea termenului pentru declarare a apelului de 15 zile.

În atare împrejurări, termenul de declarare a apelului împotriva sentinței a expirat la 28.01.2019, inculpatul Vasile Grosu a făcut cunoștință cu sentința la 10 ianuarie 2019, iar avocatul cât și inculpata Daria Lupu au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara apelul în termenul stabilit de lege, cu atât mai mult că, sentința instanței de a fost publicată pe pagina web al Judecătoriei Cimișlia, ori, inculpații fiind implicați într-un proces de judecată au obligația de a se interesa de acest proces, ca cetățeni responsabili și de bună credință (*cauza Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Urmare, celor expuse mai sus, recursurile urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de către avocatul Ion Stoian în numele inculpaților Vasile Grosu și Daria Lupu, avocatul Victor Constantinov în numele inculpatului Vasile Grosu și ultimul, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 mai 2019, în cauza penală în privința lui Grosu Vasile XXXXX și Lupu Daria XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 decembrie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan